

Streszczenie w języku polskim i angielskim rozprawy doktorskiej zatytułowanej
„Bezpieczeństwo morskich szlaków komunikacyjnych w rejonie Oceanu Indyjskiego
w aspekcie Unii Europejskiej i Republiki Indii.”

opracowanej przez mgr Annę Niwczyk
pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Jerzego Będzińskiego

Po rozpadzie świata dwubiegunowego zaobserwować możemy duże przekształcenia w stosunkach międzynarodowych. Globalizacja zintensyfikowała zmiany jakie zaszły w ładzie międzynarodowym oddziałując również na sferę bezpieczeństwa. Pojawiły się, a także dynamicznie rozwijały nowe koncepcje zagrożeń wymagające wieloaspektowego oraz interdyscyplinarnego podejścia do kwestii bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Uwidocznili się wzrost zagrożeniami asymetrycznymi, który nie ominął obszarów morskich. Wśród takich zagrożeń wymienić można między innymi: piractwo morskie, terroryzm, nielegalną imigrację oraz przestępczość zorganizowaną.

Obecność sił morskich prowadzących działania w ramach międzynarodowych koalicji w celu zabezpieczenia transportu morskiego jest od kilku lat szczególnie widoczna na obszarach morskich Rogu Afryki, Zatoki Adeńskiej oraz Oceanu Indyjskiego. Regiony te są miejscami o dużym znaczeniu pod względem geostrategicznym, geopolitycznym i ekonomicznym, nie tylko dla państw azjatyckich, ale także dla całego świata.

Ośłona morskich szlaków komunikacyjnych o charakterze strategicznym dla światowej ekonomii jest obecnie jednym z zadań jakie realizują siły morskie. We współczesnych czasach region Oceanu Indyjskiego stanowi arenę o strategicznym znaczeniu dla Stanów Zjednoczonych, Japonii, Chin, Indii oraz państw należących do Unii Europejskiej. Wymienione wyżej kraje wysyłają w ten newralgiczny region świata swoje okręty, które od kilku lat prowadzą operacje polegające na monitorowaniu i eskortowaniu statków w obrębie morskich szlaków komunikacyjnych. Obszar Rogu Afryki, Zatoki Adeńskiej i Oceanu Indyjskiego stał się areną rywalizacji, ale także współpracy międzynarodowej.

Analiza współczesnego bezpieczeństwa morskiego pozwoliła na objęcie badań w niniejszej dysertacji w zakresie działań podejmowanych przez Unię Europejską i Republikę Indii wobec przeciwdziałania zagrożeniu ze strony piractwa morskiego i ochrony morskich szlaków komunikacyjnych. Zakresem badań objęto lata 2004-2014.

Celem rozprawy było, uwzględniając uwarunkowania prawne, ekonomiczne oraz geograficzne *ustalenie przyczyn, czynników sprzyjających rozwojowi piractwa*

morskiego, a także określenie trudności w przeciwdziałaniu temu zagrożeniu przez Unię Europejską i Republikę Indii.

Głównym problemem badawczym wynikającym z założonego celu była odpowiedź na pytanie: *w jakim stopniu sytuacja geopolityczna we współczesnej Somalii oraz rozwój piractwa morskiego w regionie Rogu Afryki wpłynęły na bezpieczeństwo morskich tras żeglugowych między Unią Europejską a państwami Dalekiego Wschodu, ze szczególnym uwzględnieniem Republiki Indii i Oceanu Indyjskiego?*

Opierając się na uprzednio sformułowanym problemie badawczym, przyjęto następującą hipotezę roboczą:

Obecna sytuacja geopolityczna we współczesnej Somalii wpływa na rozwój piractwa morskiego, stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa morskich szlaków komunikacyjnych, transportu morskiego oraz światowej ekonomii, co wymusza zaangażowanie sił morskich państw Unii Europejskiej oraz Republiki Indii celem ograniczenia piractwa morskiego w rejonie Oceanu Indyjskiego.

W procesie badawczym zastosowano różne metody badawcze, a głównym kryterium ich doboru była racjonalizacja przebiegu oraz możliwość otrzymania obiektywnych wyników badań. Podczas prowadzonych badań zastosowano teoretyczne i empiryczne metody badawcze, które były dobrane adekwatnie do problemów badawczych.

Dysertacja składa się z: wykazu skrótów, wprowadzenia, czterech rozdziałów, zakończenia i bibliografii. W rozprawie przedstawiono wyniki badań uzyskane w wyniku rozwiązania sformułowanych problemów.

We wprowadzeniu przedstawiono metodologiczne podstawy badań niezbędne do rozwiązania sformułowanego problemu badawczego oraz weryfikacji sformułowanej hipotezy roboczej, uzasadniono również wybór tematu i obszaru badawczego.

W rozdziale pierwszym została dokonana charakterystyka piractwa morskiego, a także omówiono różnice jakie istnieją pomiędzy piractwem morskim a terroryzmem morskim. Przedstawiono obszary najbardziej zagrożone występowaniem zjawiska piractwa morskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Rogu Afryki i Oceanu Indyjskiego, a także sytuacji geopolitycznej we współczesnej Somalii. W rozdziale tym przeanalizowano dane statystyczne dotyczące aktów piractwa morskiego, obejmujące lata 2004-2014, pod kątem morskich regionów, krajów i portów morskich najbardziej zagrożonych tym procederem. Scharakteryzowano taktykę działań i typologię ataków pirackich oraz omówiono w sposób szczegółowy zdolności operacyjne grup piratów morskich pod kątem przeprowadzanych napaści w kontekście typów statków będących przedmiotem

ataku oraz rodzajem uzbrojenia jakim dysponują przestępcy. Zaprezentowano także charakterystykę modelu finansowania piractwa morskiego we współczesnej Somalii.

W rozdziale drugim przedstawiono działania państw należących do Unii Europejskiej, ukierunkowanych na zwalczanie piractwa morskiego. Rozdział ten zawiera analizę działań antypirackich realizowanych w ramach Operacji Atalanta prowadzonej przez Unię Europejską w regionie Rogu Afryki, w Zatoce Adeńskiej oraz na Oceanie Indyjskim. Przedstawiono również działalności państw należących do unijnej wspólnoty, których okręty operują w ramach inicjatyw NATO oraz w ramach Grupy Sił Połączonych (CTF-150 i CTF-151), będącej międzynarodową koalicją dowodzoną przez Amerykanów.

Rozdział trzeci omawia udział sił morskich Indii w przeciwdziałaniu i zwalczaniu piractwa morskiego na Oceanie Indyjskim. W rozdziale przedstawiono politykę Indii ukierunkowaną na podniesienie poziomu bezpieczeństwa morskich szlaków komunikacyjnych, która jest jednym z priorytetów w strategii międzynarodowej realizowanej przez rząd.

Rozdział czwarty przedstawia różnice i podobieństwa w podejściu do przeciwdziałania i zwalczania piractwa morskiego, a także omawia możliwe ramy współpracy pomiędzy Unią Europejską i Republiką Indii. Rozdział ten koncentruje się na przedstawieniu konieczności współpracy międzynarodowej w celu podniesieniu poziomu bezpieczeństwa w Rogu Afryki i na Oceanie Indyjskim.

Rozprawę zamyka **zakończenie** obejmujące zasadnicze wnioski sformułowane na podstawie przeprowadzonego procesu badawczego oraz nawiązania do hipotezy badawczej i hipotez pomocniczych.

Security of sea lanes of communication in the Indian Ocean region in the context of the European Union and the Republic of India.

After collapse of bipolar world order, there can be seen huge transformations in international relations. Globalization has intensified changes that have taken place in the international world order affecting also the sphere of security. In a result there are new threats that require a multi-institutional and multi-disciplinary approach to national security and international security issues. Situation caused increase of asymmetric threats, which did not spare marine regions. Among such risks there should be mentioned: maritime piracy, terrorism, illegal immigration and organized crime.

The presence of naval forces conducting operations under international coalition to protect maritime transport are particularly visible in regions: Horn of Africa, Gulf of Aden and the Indian Ocean. These regions are places of great importance in terms of geostrategic, geopolitical and economic, not only for Asian countries, but also for the rest of the world.

Securing sea lines of communications, which are strategic for the global economy is one of the tasks for naval forces operating under international coalition. In the contemporary world Indian Ocean region is an arena of strategic importance for the United States, Japan, China, India and also countries of the European Union. The above-mentioned countries are deploying to this sensitive region of the world their warships and conducting operations including: monitoring and escort merchant vessels within the strategic sea lines of communication. Areas of the Horn of Africa, Gulf of Aden and the Indian Ocean has become an arena of rivalry, but also very important international co-operation.

Analysis of maritime security in the contemporary world allowed to focus in this dissertation on the actions taken by the European Union and the Republic of India to countermeasure and prevent the threat of maritime piracy and protection of the sea lines of communication. The period of the research covered years 2004-2014.

The aim of the dissertation was, taking into account the legal, economic and the geographical determination of the *causes, factors favoring the development of maritime piracy and to identify the difficulties in countering this threat by the European Union and the Republic of India.*

The main research problem resulting from the pursued objective was to answer the question: *to what extent the geopolitical situation in contemporary Somalia and the development of maritime piracy in the Horn of Africa have affected the security*

of sea lines of communication between the European Union and the countries of the Far East, with particular interest on the Republic of India and the Indian Ocean?

Based on previously formulated research problem, the author adopted the following working hypothesis:

The current geopolitical situation in contemporary Somalia affects the development of maritime piracy, poses a threat to the security of sea lines of communication, maritime transport and the global economy, which necessitates the involvement of naval forces of the EU Member States and the Republic of India to reduce maritime piracy in the Indian Ocean region.

In the research process author used various research methods, and the main criterion for their selection was a rationalization of the course and the possibility to receive objective results. During the research theoretical and empirical research methods were used that have been chosen adequately to solve formulated research problems.

The dissertation consists of: list of abbreviations, introduction, four chapters, conclusion and bibliography. The thesis contains the results obtained by the solution of formulated research problems.

The introduction presents the methodological basis of the research necessary to solve formulated research problem and verification formulated a working hypothesis, it also explains the choice of topic and research area.

In the first chapter outlines problems with the definitions of piracy, and discusses the differences that exist between piracy and maritime terrorism. Shows the regions in the world most threatened by the phenomenon of maritime piracy, with a particular focus on the Horn of Africa and the Indian Ocean, as well as the geopolitical situation in contemporary Somalia. This chapter also contains detailed statistical data concerning acts of maritime piracy, covering period of 2004-2014, in terms of maritime regions, countries and ports being at risk of these practices. This chapter also characterized tactics and typology of pirate attacks and discusses in detail the operational capabilities of maritime pirates groups. It also presents characteristics of the financing model of maritime piracy in contemporary Somalia.

The second chapter presents activities taken by European Union countries, aimed at combating maritime piracy. This chapter provides an analysis of anti-piracy measures implemented under Operation Atalanta, led by the European Union in the Horn of Africa, in the Gulf of Aden and the Indian Ocean region. It also presents the activities of countries which belongs to the EU community, whose warships operate in the NATO initiatives

and take part in the Combined Task Force (CTF-150 and CTF-151), which is an international coalition led by the Americans.

The third chapter discusses the participation of Indian naval forces in countering and combating maritime piracy in the Indian Ocean region. This chapter presents the policy of India aimed on securing sea lanes of communication, which is one of the priorities of the international strategy pursued by the government.

The fourth chapter presents the differences and similarities in approach to preventing and combating maritime piracy, it also discusses the possible co-operation between European Union and the Republic of India. This chapter focuses on possibilities of international co-operation in order to increase security in the Horn of Africa and in the Indian Ocean region.

The conclusion is covering the essential study's findings based on research process and refers to established research hypothesis and auxiliary hypotheses.